

135

Закінчення. Початок на стор. 1.

Наші вчені і випускники безпосередньо причетні до створення магістральних тепловозів із показниками світового рівня, найпотужніших турбоагрегатів Дніпрогесу й атомних електростанцій України та країн зарубіжжя, тракторного парку, систем управління ракетно-космічної техніки, вирішення проблем обороноздатності держави та до інших важливих справ, які сприяли економічному розвитку і технічному прогресу суспільства. Засновник всесвітньо відомого КБ «Прогрес» — вихованець ХПІ, генеральний конструктор авіадвигунів академік А.Г. Івченко. Серед видатних конструкторів — випускників університету — також Ж.Я. Котін, М.Ф. Балжи, І.Я. Трашутін, В.П. Кошарновський, П.Ю. Саблев (танкобудування), М.И. Гуревич (літаки МІГ), Ю.Ф. Косяк, З.М. Гамзе (турбіни), І.К. Кваша (підводні човни). Гордість Політеху — В.В. Данилевський, О.М. Душкін, Н.Б. Зубарев, Г.В. Карпенко, К.С. Кочанов, А.М. Кригер, Г.С. Лозино-Лозинський, М.О. Сулімовський, В.С. Тулін та ін.

Університет став фундатором семи тепер самостійних ЗВО і сьогодні є одним із провідних науково-навчальних комплексів системи вищої освіти України. За даними світового рейтингу QS World University Rankings 2020 НТУ «ХПІ» став найкращим технічним вишем України.

Нині технічною елітою держави є вихованці університету, Герої України В.М. Лук'яненко, О.А. Жданов, А.О. Коваленко, заслужені машинобудівники України, заслужені працівники промисловості України, заслужені діячі науки і техніки, лауреати Державної премії України Ю.М. Бусяк, Л. К.-А. Магерамов, В.М. Золотарьов, В.В. Казаков, Є.Т. Ковальов, Ю.М. Мацевитий, В.Ю. Розов, В.В. Кузьмін, В.І. Молчанов, О.Ю. Путнокі, Є.Я. Хруслів, В.Ф. Клімов та багато інших. Серед знахих випускників НТУ «ХПІ» і відомі українські політики — В.Б. Гриньов та А.Б. Аваков.

В університеті плідно працюють відомі в Україні та за кордоном 40 наукових шкіл із фізики металів та напівпровідників, електричного приводу, азотного синтезу, тепломасообміну та енергозбереження, керамічних та композиційних матеріалів, промислової та медичної електроніки, інформаційних технологій, систем управління, технології жирів, із проблем органічних палив, турбінобудування, танкобудування, високоефективних технологій металообробки, технічної електрохімії, двигунів внутрішнього згорання, механіки, фізики високих напруг, досліджень іоносфери Землі тощо.

Науковий потенціал НТУ «ХПІ» сьогодні визначають також науково-дослідні інститути «Молнія» та «Іоносфера». Їхні унікальні експериментальні бази та науково-дослідний комплекс кафедри турбінобудування отримали статус Національного надбання України. Один із стратегічних напрямів діяльності НТУ «ХПІ» — науково-технічна співпраця з більш ніж 20 установами НАН України. Наукові дослідження і розробки виконуються на замовлення понад 100 важливих для економіки України підприємств. Це ДП «Завод імені В.О. Малишева», ДП «Антонов», ЗМКБ «Прогрес» імені О.Г. Івченка, ДП ХМЗ «ФЕД», ВАТ «Турбоатом», ПАТ «Харківський тракторний завод», ДП «Харківське конструкторське бюро з двигунобудування» та ДП «Харківське конструкторське бюро з машинобудування імені О.О. Морозова», ВАТ «Сумське машинобудівне НВО». Серед наших партнерів — підприємства «Гідросила ГРУП», «Ельворті ГРУП» та «Металіт», співласником і головою наглядових рад яких є відомий український підприємець П.Л. Штутман. За часи незалежності України вчені університету виконували замовлення закордонних фірм із різних країн світу, зокрема «General electric» та «Boeing» (США), «Boilentechnik» (Швейцарія), «Nuovo Pignone» (Італія), «Samsung Aerospace» (Корея), «Siemens» (Німеччина), «Bhopal» (Індія) тощо. НТУ «ХПІ» — єдиний із ЗВО країни член консорціуму «Бронетехніка», оскільки готує фахівців із танкобудування, експлуатації бронемашин та військових спеціалістів у цій галузі. Значна частина вчених бере участь у дослідженнях і розробці аерокосмічної та авіаційної техніки.

Університет веде активну міжнародну діяльність в академічній, науковій, економічній та культурній сферах, продовжує зміцнювати та поширювати зв'язки із зарубіжними партнерами, дає освіту чималій кількості іноземних студентів. Сьогодні НТУ «ХПІ» співпрацює з 93 ЗВО та фірмами з 31 країни світу. У закладі виконуються проекти в рамках Європейських програм INTAS, TEMPUS/TACIS, INCO-COPERNICUS та ЮНЕСКО. Отримано колективні та індивідуальні гранти Фонду Сороса, Інформаційного агентства США, Німецького академічного Товариства DAAD, земельні гранти Німеччини та ін.

Наш поступ — крізь віки

Спільною Постановою МОН і НАН України на базі університету створено Північно-Східний регіональний центр науково-комп'ютерної мережі України (URAN), який забезпечує доступ до ресурсів паневропейської науково-освітньої мережі GEANT2. Він забезпечує плідну діяльність потужної інформаційної системи університету, до складу якої входить найбільший серед ЗВО країни потужний вузол системи «Інтернет», на його базі створено міську науково-освітню об'єднуючу мережу 20 установ освіти та науки Харкова.

Сучасним обладнанням оснащена нова наукова бібліотека НТУ «ХПІ». Високий рівень кваліфікації співробітників забезпечив їй перше місце зі впровадження новітніх інформаційних технологій серед бібліотек вищих навчальних закладів України.

НТУ «ХПІ» володіє сучасним спортивним комплексом, що створює широкі можливості для занять студентів спортом. Харківські політехніки постійно отримують найвищі нагороди на міжнародних чемпіонатах і олімпіадах. Потужним осередком культури та художньої творчості політехніків є Палац студентів. 18 його колективів, 8 із яких мають статус «народний», широко відомі в Харкові та поза його межами.

У перспективі на найближчі роки університет має великі плани. Вони пов'язані з соціальним партнерством, за умов якого всі рівні освіти дотримуються спільних наскрізних освітніх програм; освітні програми створюються з урахуванням вимог професійних стандартів, розроблених представниками галузі; колективи навчальних закладів та підприємств взаємодіють на основі принципів корпоративності. Університет плідно працює в складі кластерів «Бронетехніка» й «Мехатроніка». Впроваджені 2018 р. реструктуризація організації навчального процесу в НТУ «ХПІ» на основі кластерного підходу надає закладу нового імпульсу для підготовки висококваліфікованих кадрів та прискорення зміцнення вітчизняної економіки. Створені навчально-наукові інститути: енергетики, електроніки та електромеханіки; механічної інженерії і транспорту; економіки, менеджменту та міжнародних відносин; хімічних технологій та інженерії; інженерно-фізичний; військовий інститут танкових військ НТУ «ХПІ» та факультети: комп'ютерних наук і програмної інженерії, комп'ютерних та інформаційних технологій, соціально-гуманітарних технологій, міжнародної освіти. Це соціальна база для отримання студентами дійсно універсальних знань з 47 спеціальностей.

Незвичні, складні умови, спричинені пандемією Ковід-19, не стали на перешкоді навчальному процесові, навпаки — стали акселератором подальшого розвитку попередніх наших розробок у галузі дистанційного навчання, які якісно забезпечили викладання й контроль, атестацію і захист бакалаврських проектів.

Упевнено рухається наш університет сьогодні шляхом удосконалення, осучаснення всіх складових своєї діяльності. STEM-підходи в стратегії професійної роботи забезпечують нам стабільний прийом на більшість спеціальностей, у навчальному містечку створюється STEM-парк — справжній музей науки і техніки під відкритим небом, переконлива ілюстрація причетності Політеху до найважливіших досягнень української науки і промисловості.

За допомоги голови Наглядової ради НТУ «ХПІ» Василя Хмельницького реалізується інноваційна освітня програма Innovation Campus, розроблена командою українських IT-фахівців UNIT Factory у співпраці з нашим університетом. У цьому проекті на принципах гейміфікації та peer-to-peer (співпраця на рівних) беруть участь студенти 5 кафедр Політеху.

Вперше поєднує школярів, студентів, підприємців та науковців для реалізації їх ідей Старт-ап-центр «Spark», який допомагає їм за програмою Innovation Bootcamp перетворити ідеї на реальний бізнес-проект.

Активно розвивається й соціальна сфера університету, його матеріально-технічна база, зокрема. За останні роки дуже багато позитивних змін зазнав спортивно-оздоровчий центр у Фігуровці. Тут виконано ремонт двоповерхового корпусу, побудовані нові котеджі й спортивні майданчики, серед яких — унікальний баскетбольний майданчик площею 510 кв. м та ін. Узимку політехніків прийме нова лижна база в лісопарку, благоустрій якої продовжується. Створені умови для занять спортом і відпочинку будуть сприяти зміцненню здоров'я наших студентів і викладачів, формуванню їх патріотизму і любові до рідного ХПІ.

Нещодавно проведені в нашому університеті вибори ректора виявили високий рівень довіри всього колективу до моєї особи, за що я щиро вдячний усім, хто проголосував за мою кандидатуру. Докладу всіх зусиль до подальшого розвитку нашого ХПІ. Упевнений, що разом ми здатні подолати будь-які вершини і долати найскладніші перешкоди.

Спадкоємність усіх поколінь студентів і викладачів, розвиток найкращих традицій, любов до рідного Політеху, плекання принципів гуманізму, взаємоповаги, демократизму, довіри, інтелектуалізму, креативності залишаються константами нашого духовного буття. У рік святкування 135-річчя колектив політехівців сповнений сил і наснаги, спрямований на подальше зростання Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» як потужного центру освіти і науки.

Вітаю з ювілеєм університету викладачів, студентів і співробітників! Бажаю всім щастя, здоров'я і нових досягнень у навчанні й праці на благо Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»!

Вітаємо з ювілеєм

Бажаємо успіхів у подальшій співпраці!

Щиро вітаю колектив НТУ «ХПІ» — моєї Alma mater — зі 135-річчям! Пишаюся тим, що закінчив славний Харківський політехнічний, який займає лідерські позиції серед вищих технічних навчальних закладів України. Основна кузня кадрів заводу — це харківський Політех.

Вітаю від свого імені та від імені тисяч випускників-політехніків — від ветеранів до молодих спеціалістів — НТУ «ХПІ» з ювілеєм та бажаю подальших успіхів у співпраці задля укріплення обороноздатності України та її економічного зростання!

З повагою, випускник 1977р., головний інженер ДП «Завод імені В. О. Малишева» Борис Литвин.

МІЖНАРОДНИЙ ДЕНЬ СТУДЕНТА

Відзначення кращих

17 листопада, з нагоди Міжнародного дня студента, відбулася урочиста церемонія нагородження найкращих студентів нашого університету. В. о. ректора, професор Є.І. Сокол зустрівся зі студентами, які брали активну участь у науково-дослідницькій та творчій діяльності, конкурсах студентських наукових робіт, у громадському, спортивному та культурному житті НТУ «ХПІ».

Крім грамот, студенти отримали фірмові рюкзаки з емблемою НТУ «ХПІ» та подарункові набори цукерок, а також флеш карти.

Святкувати, на жаль, доводиться в умовах всесвітньої пандемії COVID-19. Зважаючи на діючі в країні карантинні обмеження, студенти відвідали церемонію нагородження з дотриманням санітарних вимог та обмеженою кількістю учасників.

КОНКУРСИ

Вітаємо переможців!

У Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей 2019/2020 навчального року взяли участь 178 студентів нашого університету. За підсумками II туру переможцями стали 62 студенти Харківського політехнічного.

Дипломи I ступеня отримали:

Облік і оподаткування: Дарина Котляр (БЕМ-316а), науковий керівник професор Т.В. Давидюк (кафедра «Економічний аналіз і облік»).

Економіка та управління у сфері торгівлі: Крістіна Чічань (БЕМ-519а.е), старший викладач І.А. Кабанець («Менеджмент та оподаткування»).

Механічна інженерія: Дмитро Трубін (МІТ-М418к), професор С.С. Добровірський («Технологія машинобудування та металорізальні верстати»).

Енергетика: Ігор Стріляний (Е-М119в), професор О.М. Довгалюк («Передача електричної енергії»).

Електричні машини і апарати: Михайло Тимін (Е-Н219а), професор В.І. Міліх («Електричні машини»); Павло Вакулик (Е-М219а), Дмитро Чечин (Е(ЕМБ)-17у, старший викладач Л.В. Шилкова («Електричні машини»); Євгеній Шнейдерович (Е-М219в), доцент О.О. Чепелюк («Електричні апарати»); Сергій Макєєв (Е-М219в), старший викладач С.В. Вировець («Електричні апарати»).

Енергетичне машинобудування: Дмитро Деревянко, Олександр Казанцев (Е-Н419к), професор В.П. Суботович («Турбінобудування»); Дмитро Кравченко, Євген Жуковський (Е-Н418б), доцент О.О. Осетров («Двигуни внутрішнього згорання»).

Грицтво: Дмитро Мушенко (Е-217са), професор В.І. Міліх («Електричні машини»).

Військові науки: Аліна Петренко (МІТ-М219м), Ірина Волошина (МІТ-218м), доцент А.Ю. Васильєв («Теорія і системи автоматизованого проектування механізмів і машин»).

Цивільний захист: Микола Дейнега (МІТ-616(56), доцент І.В. Гуренко («Охорона праці і навколишнього середовища»).

Інфраструктура залізничного транспорту (рухомий склад залізниць та тяга поїздів, транспортні споруди, залізнична колія): Денис Штабовський (Е-М219г), доцент Л.В. Овер'янова («Електричний транспорт та тепловозобудування»).

Транспортні технології (за видами): Вадим Вологдін (МІТ-Н418а), професор В.Б. Самородов («Автомобіле- і тракторобудування»).

Світлана Марценюк, провідний інженер науково-дослідної частини НТУ «ХПІ».

Інформацію про інших призерів Всеукраїнського конкурсу читайте в наступних номерах.

Результат — «відмінно»!

Науковими дослідженнями на кафедрі «Безпека праці та навколишнього середовища» Микола Дейнега (МІТ-616м) зацікавився ще на 1 курсі. Кожного року він брав активну участь у Міжнародній науково-методичній конференції «Безпека людини в сучасних умовах» та Міжнародній науково-практичній конференції МісгоCAD, у матеріалах яких опубліковані 8 тез його доповідей.

У 2016/2017 навчальному році Микола став призером II-го етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з навчальної дисципліни «Цивільний захист», а незабаром отримав Диплом за III місце в групі ЗВО за спеціальністю «Охорона праці» у II етапі Всеукраїнської студентської олімпіади з професійно-орієнтованої дисципліни «Цивільний захист». Микола Дейнега був учасником Всеукраїнського конкурсу студентських наукових робіт 2016/2017 навчального року з галузі науки «Прикладна геометрія, інженерна графіка та ергономіка», де зайняв II місце за роботу «Дослідження ефективності енергопоглинаючого сидіння водія».

Цього року наукова робота Миколи Дейнеги «Радіаційний захист як одне із завдань Цивільного захисту України», яку він виконав під керівництвом доцента І.В. Гуренко, посіла I місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт за галуззю знань «Цивільний захист».

«Протягом чотирьох років навчання на кафедрі «Безпека праці та навколишнього середовища» Микола Дейнега успішно поєднував навчання та наукову діяльність, — говорить Ірина Вікторівна. — В червні цього року він на «відмінно» захистив свою бакалаврську роботу. Тому бажаємо Миколі подальших успіхів у науковій та освітній діяльності і ще більших досягнень у житті!»

Кафедра «БП та НС».

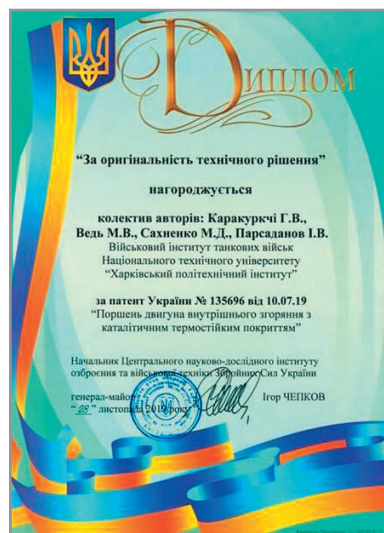
В НТУ «ХПІ» успішно продовжується розвиток 40 наукових шкіл, результати їх діяльності визнані фахівцями України та світу, вони роблять вагомий внесок в економіку нашої держави. Наукові пошуки ведуться у фундаментальних та прикладних напрямках: з фізики металів і напівпровідників, електричного приводу, азотного синтезу, тепломасообміну й енергоощадження, керамічних і композиційних матеріалів, промислової та медичної електроніки, інформаційних технологій, систем управління, технології жирів, органічного палива, турбобудування, танкобудування, високоефективних технологій металообробки, технічної електрохімії, двигунів внутрішнього згоряння, механіки, фізики високої напруги, досліджень іоносфери Землі та ін. Протягом 2015–2019 рр. було виконано 201 бюджетну науково-дослідну роботу загальною вартістю понад 115 млн. грн., 782 госпдоговірні науково-дослідні роботи на суму понад 56 млн. грн.

Мета — національна безпека

Національна безпека будь-якої країни визначається станом розвитку таких складових, як енергетика, екологія і економіка (Е-Е-Е). Науковці НТУ «ХПІ» роблять свій внесок у розбудову країни, у цій справі ефективним є поєднання зусиль окремих колективів у розв'язанні нагальних проблем сьогодення. Повною мірою до їх числа можна віднести і творчу співпрацю кафедр фізичної хімії і двигунів внутрішнього згоряння, спрямовану на пошук нових шляхів поліпшення екологічних і економічних параметрів транспортних двигунів, що врешті решт суттєво по-

ліпшує і економічну складову робочих процесів ДВЗ, тобто весь комплекс «Е-Е-Е».

Підґрунтям нашої співпраці стало вирішення завдань зі створення каталітичних і теплозахисних покриттів на поверхні поршнів ДВЗ, за присутності яких робочі процеси в камерах згоряння відбуваються в режимі внутрішньоциліндрового каталізу. Науковці лабораторії електрохімічного дизайну функціональних матеріалів (професори М.Д. Сахненко, М.В. Ведь) багато років плідно працюють над створенням новітніх матеріалів і по-

кривів, таких як металооксидні композиції і багатокомпонентні синергетичні сплави з широким спектром галузей застосування — машинобудування, енергетика, екокаталіз та ін. Наукова група кафедри ДВЗ під керівництвом професора І.В. Парсаданова є визнаним лідером країни саме в царині екологізації транспортних ДВЗ. Тому цілком природним стало поєднання наших зусиль, ініційоване фахівцями науково-дослідної частини університету. Реалізація спільних напрацювань стала можливою в межах комплексного проекту МОН України, який поєднав зусилля ЗВО Харкова, Києва, Севе-родонецька. Нами було опрацьовано декілька науково-технічних рішень, які згодом були захищені патентами України та відзначені дипломами переможців на Всеармійських конкурсах «Кращий винахід року».

Професор Микола Сахненко.

Науковці НТУ «ХПІ» взяли участь у XV Міжнародній спеціалізованій виставці «Зброя та безпека–2018», де представили свої розробки в сфері оборонної промисловості. Серед них експонувався поршень ДВЗ з каталітичним покриттям, нанесеним за новою технологією, яка суттєво поліпшує його функціональні властивості.

На знімку: пояснення відвідувачам виставки дає проректор НТУ «ХПІ», лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, д. т. н., професор А.П. Марченко.

Велика рада університету

«Вчена рада визначає стратегію і перспективні напрями розвитку освітньої, наукової та інноваційної діяльності вищого навчального закладу», — відзначається в Законі України «Про вищу освіту». В колективі Харківського політехнічного традиційно сильними були в усі часи принципи демократії, і Вчена рада є однією з важливих структур, яка забезпечує автономію і розвиток демократії в університеті.

Визначення стратегії і вирішення конкретних завдань з розвитку навчального процесу, наукових досліджень завжди були і залишаються в центрі діяльності Вченої ради. Важливим кроком приєднання системи вищої освіти України до європейського освітнього простору стала нарада ректорів вищих технічних закладів України «Вища технічна освіта України і Болонський процес», що відбулася в НТУ «ХПІ» 18 жовтня 2004 року. В нараді брали участь Міністр освіти і науки України В.Г. Кремень і голова спілки вищих технічних закладів України М.З. Згуровський. Тут було визначено чіткий орієнтир на входження вітчизняної освіти в Болонський процес. У подальшому це було закріплено офіційно підписанням у 2005 році Великої хартії університетів. Це сприяло подальшому розвитку автономії і демократії в університетах, визнанню якості освіти НТУ «ХПІ» в різних країнах світу.

НТУ «ХПІ» розпочав свій шлях до Болонського процесу з 2000 року. Були створені нові навчальні плани зі зменшенням навантаженням на студентів і викладачів, втілена кредитно-модульна система (ECTS) організації навчального процесу, до нього була включена науково-дослідницька робота студентів, було вжито заходів до забезпечення мобільності студентів і викладачів, розроблені стандарти освіти, створені органи студентського самоврядування, внутрішня система гарантії якості освіти та ін.

Цей шлях та виконана робота в цьому напрямі були відображені у виданнях «Матеріали Всеукраїнської наради ректорів вищих технічних навчальних закладів», «Вища технічна освіта України і Болонський процес», «Болонський процес: цикли, ступені, кредити» (2004 р.).

Велику роль відіграла в цій справі Вчена рада університету, яка прийняла необхідні рішення про інновації в навчальному процесі, затвердила стратегію розвитку освіти в університеті, необхідне документальне забезпечення організації навчального процесу, сприяла введенню дисциплін за вибором студентів та втіленню кредитно-модульної системи.

У сучасних умовах, у період останніх 5 років, роль Вченої ради в діяльності університету визначив закон «Про вищу освіту» 2014 року. Згідно з його положеннями у 2015 році за пропозицією ректора НТУ «ХПІ» Є.І. Сокола було вперше в Україні розділено, так би мовити, гілки влади в університеті — законодавчу (Вчена рада) та виконавчу (ректорат). Як показали ці роки, Вчена рада разом з ректоратом забезпечувала модульний розвиток університету, зміну його структури, створення нових підрозділів та закриття тих, що не відповідають сучасним вимогам, підтримувала інновації в навчальному процесі і науці.

Вчена рада розглянула та внесла на розгляд конференції трудового колективу новий Статут університету, затвердила Концепцію його розвитку на період 2019–2025 рр., підтримала пропозиції ректорату про зміни структури університету шляхом створення 5 інститутів і 4 факультетів.

Щорічно розглядала і затверджувала Вчена рада Правила прийому до університету, які сприяли забезпеченню збільшення чисельності студентів першого курсу за останні два роки до 1500 осіб. Вчена рада брала участь у формуванні та затвердженні «Звіту про підтвердження статусу Національного». Активну підтримку ректорату Вчена рада надала щодо створення в структурі університету Військового інституту танкових військ.

Затвердження освітніх програм, навчальних планів та інновацій в навчальному процесі, система подвійних дипломів, дуальна освіта, проектне навчання, створення внутрішньої системи якості освіти — все це та багато іншого складає зміст діяльності Вченої ради, її комісії та всіх її членів. Окремо треба відзначити створення вперше в Україні Інноваційного кампусу в галузі інформаційних технологій та Стартап-центру на базі університетського коледжу.

Постійно в центрі уваги Вченої ради знаходиться кадрове питання — присудження вчених звань та призначення на посади за поданням Методичної ради (відповідно 25–45 та 35–40 щорічно), поновлення «Положень» про обрання професорсько-викладацького складу згідно з існуючим законодавством.

Вчена рада постійно сприяла розвитку науково-дослідницької роботи, розглядала стратегію розвитку науки, оговорювала щорічні звіти про виконані роботи, підтримувала створення інноваційних структур, таких як технопарк, бізнес-інкубатор, подання результатів вагомих наукових робіт на присудження державних премій у галузі науки і техніки. Вчена рада також контролює роботу спеціалізованих вчених рад із захисту докторських і кандидатських дисертацій та надає їм організаційну підтримку.

Згідно з Постановою Кабінету Міністрів України Вчена рада разом з ректоратом і відділом аспірантури розробляє «Положен-

НТУ «ХПІ» — это бренд в отечественной системе образования

135

За 135-летню історію Харківського політехнічного інститута в його стінах получили путевку в жизнь сотни тысяч студентов, которым навсегда запомнились дни лекций и экзаменов, практики и совместных походов. Студенческие годы всегда яркие и запоминающиеся, ведь это годы нашей молодости. Здесь всегда работали выдающиеся ученые, цвет отечественной профессуры, которые оставили обширное наследие в науке. Будучи студентами, мы с упоением слушали их лекции. То, о чем они рассказывали, нельзя было прочитать ни в одном учебнике.

Сегодня профессорско-преподавательский состав, возглавляемый ректором НТУ «ХПІ», членом-корреспондентом НАН Украины, лауреатом Государственной премии Украины, доктором технических наук, профессором Е. И. Соколом — умелым организатором, талантливым ученым, прекрасным педагогом, имеет огромный опыт работы в высшей школе. Благодаря общим усилиям здесь создана своя колоссальная научная база, позволяющая на высоком уровне передавать знания от преподавателя к студенту. Она хорошо известна не только в Украине, но и далеко за пределами страны.

Популярно изречение Альберта Эйнштейна: «Образование — это то, что остаётся после того, как забывается всё выученное в школе». Alma mater дала нам не только все необходимые знания по специальности, но и путевку в жизнь. Выпускников с дипломом ХПИ всегда ждет интересная работа, успешная карьера.

Университет готовит квалифицированных менеджеров, специалистов для управления производством. Завод «Южмаш» среди тех современных компаний, который не только принимает на работу молодых специалистов, но и активно участвует в их подготовке.

На нашем производстве студенты регулярно проходят практику, проводят реальные лабораторные исследования, пишут курсовые и дипломные работы. Здесь вводят их в непосредственный технологический процесс, знакомят с организацией производства, с практическим применением полученных теоретических знаний. Наш завод становится для них второй Alma mater.

История НТУ «ХПІ» — это история отечественного высшего образования. Сменялись эпохи, изменялись названия, но Политех никогда не терял своего авторитета. Горжусь ХПИ!

От всей души желаю Вам, уважаемый Евгений Иванович, профессорам, преподавателям, сотрудникам и многочисленному студенчеству НТУ «ХПІ» доброго здоровья, счастья, успешного претворения в жизнь творческих замыслов, новых успехов в подготовке специалистов. Пусть в Вашей большой вузовской семье царят мир и гармония, согласие и достаток, а впереди ждут новые научно-образовательные открытия и свершения!

Владимир Золотарев, генеральный директор ПАО «ЗАВОД ЮЖКАБЕЛЬ», доктор технических наук, профессор, лауреат Государственной премии в области науки и техники.

ня про порядок захисту звання Доктор філософії (PhD)», згідно з яким вже 4 випускники захистили роботи і отримали диплом PhD з додатком, який був розроблений аспірантурою і науковою частиною університету.

Ще близько 40 аспірантів отримали рішення Вченої ради про призначення кафедр і рецензентів для попередньої експертизи дисертацій. Вчена рада постійно підтримує пропозиції ректорату про надання рекомендацій до друкування підручників, навчальних посібників та монографій, 40–50 примірників яких щорічно випускається в університеті.

Вчена рада докладає великих зусиль до здійснення в університеті заходів зі збільшення чисельності іноземних студентів та розвитку співпраці з університетами світу. Розглядаються питання затвердження навчальних планів та положень для навчання іноземних студентів англійською мовою, підсумки міжнародної діяльності кафедр тощо.

Двічі на рік Вчена рада розглядає звіти ректорату про фінансову та господарську діяльність, затверджує кошторис та фінансовий план використання коштів.

На засіданнях Вченої ради регулярно розглядаються питання виховної роботи зі студентами, проблеми роботи молодих вчених, студентського самоврядування. Регулярно звітують про свою наукову, навчальну та виховну роботу інститути й кафедри.

Слід відзначити, що діяльність обох вищезгаданих «гілок влади» в університеті здійснюється узгоджено, толерантно, ефективно, в чому велика роль належить ректорату на чолі з ректором, професором Є.І. Соколом.

Впевнений, що і в подальшому Вчена рада своєчасно буде забезпечувати законодавчі підстави розвитку всіх напрямів діяльності університету. Велику роботу з підготовки та проведення засідань Вченої ради виконують заступник голови Вченої ради професор О.А. Пермяков і відповідальний секретар Вченої ради професор О.Ю. Заковоротний, а також співробітники підрозділу.

Леонід Товажнянський, голова Вченої ради, член-кореспондент НАН України, професор.

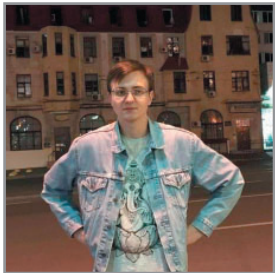

135

Стипендиаты имени В.Л. Кирпичева

Профессор Виктор Львович Кирпичев — первый директор нашего университета — стал впоследствии также основателем нынешнего НТУУ «ХПИ». Он по праву занимает одно из почетных мест в плеяде выдающихся деятелей высшей школы, ученых и педагогов. Система подготовки и повышения квалификации научно-педагогических кадров была под особым контролем разностороннего ученого В.Л. Кирпичева, который являлся идеологом постоянно обновляемой, многогранной и интегрированной подготовки специалистов и сторонником тесной связи между теорией и практикой.

С нового учебного семестра 4 лучших студента НТУ «ХПИ» получают стипендию имени Виктора Львовича Кирпичева. Она была учреждена в июне 2017 года и начисляется каждый год. Среди стипендиатов — представители разных курсов университета, которые учатся на «отлично», активно занимаются научной работой, участвуют во всеукраинских олимпиадах и конференциях, спортивных чемпионатах и других мероприятиях ХПИ. В этом учебном году стипендию получают Анастасия Астафьева (СГТМ219Б), Егор Костюченко (I-M419), Роман Сициховский (I-119) и Богдана Остапенко (КН-Н119).

В редакции «Политехника» побывали Егор Костюченко, студент 2 курса кафедры физического материаловедения для электроники и гелиоэнергетики (ФМЕГ), Роман Сициховский, студент 2 курса кафедры прикладной математики и Анастасия Астафьева — студентка 6 курса СГТ факультета.

Роман Сициховский очень рад, что стал студентом НТУ «ХПИ». Еще в родной школе №28 он увлекся математикой, историей Украины и культурой. А любовь к саморазвитию ему привил дедушка. В будущем Роман планирует работать в сфере экономики. Сейчас он изучает философию и участвует в дебатном клубе, интересуется немецкой классической и постклассической философией.

«Желаю студентам ХПИ самоопределения, — говорит стипендиат. — Мне кажется, что современные люди часто сами не знают, чего хотят. И поэтому, случается, выбирают те профессии и специальности, которые в действительности никак не связаны с их желаниями и мечтами. Главное — найти себя!».

Егор Костюченко — участник нескольких олимпиад, занимал 2 место по предмету «Инженерная графика» и 4 место по «Общей физике». Егор — победитель конкурса студенческих работ «Нелитые дитинство», который проводила кафедра украиноведения, культурологии и истории науки, год назад выступал в качестве капитана команды в Международном научном студенческом конкурсе «International Scientific Tournament», команда победила в заочном туре. Егор Костюченко — соавтор научных публикаций в изданиях Scopus и в сборнике тезисов MicroCAD-2019, участвовал в региональном и всеукраинском конкурсах научных студенческих работ. Он увлекается электроникой, чтением книг (преимущественно научно-популярная литература), научной деятельностью, 3D моделированием, игрой на электрогитаре. Его хобби часто совпадает с учебным процессом, и увлечения не раз помогали в учебе. Помогает и спорт, Егор — обладатель грамот за 2 и 3 места по большому теннису (игра в паре) в спартакиаде университета.

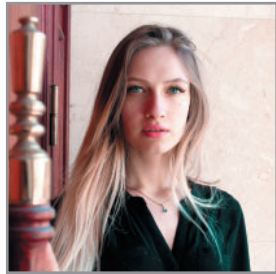
«Очень приятно осознавать, что я попал в пятёрку Кирпичевских стипендиатов, особенно второй раз подряд, — улыбается Егор. — После окончания химико-тех-

нологического колледжа Шосткинского института Сумского государственного университета я поступил в НТУ «ХПИ», на бывший физико-технический факультет, специальность «Микро- и наносистемная техника». Как оказалось, выбор был наполовину осознанным, так как моя страсть — это классическая прикладная электроника, а обучение на моей кафедре подразумевает глубокое изучение физики в области электроники. Сложно говорить о будущей профессии, так как мир очень переменчив, но с направлением, которое мне по душе, я определился точно — это схемотехника, микроконтроллеры, embedded system.

К 135-летию родного университета желаю ему развиваться во всех сферах! Повышать качество учебного процесса, занимать лидирующие позиции в топ рейтинге вузов Украины и мира, укреплять международные связи, с каждым годом выпускать всё больше докторов философии «международного качества».

«Мне было очень приятно узнать, что я получаю стипендию имени В.Л. Кирпичева! — улыбается **Анастасия Астафьева**. — Я поступала в Политех совершенно осознанно сразу после окончания сельской школы. В ХПИ я изучаю немецкий и английский языки, а в школе была отличницей по английскому. Мне повезло и с университетом, и с преподавателями, и с друзьями! Куратор Ирина Васильевна Недайнова принимает активное участие в жизни группы, помогает в любое время всем нашим студентам.

Мои хобби это пение, танцы и рисование. Эти занятия помогают мне отдыхать в свободное от учёбы время. В будущем собираюсь работать в логистической компании, которая сотрудничает с американскими структурами. Сейчас я готовлю магистерскую работу «Лексико-грамматические особенности украинско-английского перевода патентной документации ЕПВ в области медицины» под руководством Светланы Алексеевны Царевой. Эта тема сегодня весьма актуальна, ведь очень важно правильно переводить медицинскую документацию ЕПВ, чтобы не возникло расхождений, которые могут привести к ошибкам. Университету желаю успешного роста и развития. Мне очень нравится весь облик нашего старинного вуза — и архитектура корпусов, и ландшафтный дизайн. Я рада, что персонал ухаживает за территорией надлежащим образом и сохраняет ХПИ для будущих поколений».

Подготовил Владислав Назаренко.

Наша майбутня еліта

2020 рік для кафедри «Автоматизовані електромеханічні системи» — особливий, їй виповнилося 90! Біля витоків електротехнічної школи в університеті й засновником кафедри був Павло Петрович Копняев, який вже в XIX сторіччі організував підготовку перших інженерів електротехнічного профілю. П.П. Копняев — талановита й багатогранна особистість — своєчасно передбачив широкомасштабну електрифікацію в усіх сферах господарювання і доклав багато зусиль для розвитку теоретичних досліджень та доведення їх до інженерних рішень в електромеханічних системах, виховав плеяду учнів, які стали видатними фахівцями, вченими, керівниками провідних наукових і проєктних установ. Побудований за його проєктом електрокорпус університету й досі служить кафедрам електротехнічного профілю.

За багаторічну історію кафедри нею в різні роки керували: Б.О. Кремень, Т.П. Губенко, Р.Л. Аронов, В.О. Кльомін-Шаронов. З 1976 року кафедру очолює Володимир Борисович Клепиков. Ці 44 роки — шлях кафедри до її визнання не тільки в Україні, а й у міжнародній освітній і науковій спільноті. Про це свідчать досягнення колективу за всіма напрямками діяльності кафедри. Створення у 1990 році спецради з захисту кандидатських, а у 1997 році — докторських дисертацій дозволило забезпечити якісний склад науково-педагогічних працівників. На кафедрі сьогодні 3 доктори і 15 кандидатів наук, в аспірантурі навчається 6 аспірантів. Починаючи з 1993 року кафедра проводить Міжнародну науково-технічну конференцію «Проблеми автоматизованого електропривода. Теорія і практика», яка згодом (1997 р.) згуртувала громадськість електромеханіків в Українській асоціації інженерів-електриків.

На кафедрі гармонійно поєднується навчально-методична робота з науковою діяльністю. За останні 5 років видано 12 навчальних посібників, 26 методичних матеріалів. Під час участі у виконанні спільних проєктів з європейськими університетами розроблені методичні матеріали з використання можливостей відкритої на кафедрі лабораторії віддаленого доступу. Студенти, аспіранти й викладачі беруть участь у програмах отримання подвійних дипломів та проходження стажувань в європейських вишах-партнерах. На кафедрі вперше в Україні створено електропривод електромобіля на суперконденсаторах. Студенти й школярі залучаються до робіт зі створення мобільних робіт у студентському науково-технічному центрі. Протягом багатьох років окремі студенти і команда в цілому здобувають призові місця в другому турі Всеукраїнської олімпіади з електромеханіки.

Добре ім'я кафедри приваблює абітурієнтів на навчання за окремою освітньою програмою «Електропривод, мехатроніка та робототехніка». В останні 3 роки на кафедру на бюджет вступають на бакалаврську програму не менш 47 осіб. І це тільки харків'яни, а в 2020 році до нас приїхали з Полтави, Бахмута, Костянтинівки, Дніпра, Миколаєва, Каменського, Кременчука, Чернігова, Маріуполя, Запоріжжя, Горлівки, Северодонецька та інших міст. Кафедра покладає великі надії на своїх студентів, їх добре навчання, відповідальне ставлення до суспільних викликів, мріючи про те, що вони привнесуть нові гідні здобутки до нашої історії.

Професор Віра Шамардіна.

На знімку вгорі: першокурсники кафедри АЕМС з професором В. Шамардіною. Фото Ігоря Гаєвого.

Завдання СІГ — зробити свій внесок у створення нового технологічного світу

НОВІ СТАРТАПИ-ПЕРЕМОЖЦІ

Наш університет створив сприятливі умови для дослідницької активності студентів і викладачів, мотивації студентів, молодих вчених ХПИ до проведення наукових та інноваційних розробок, отримання навичок комерціалізації ідей і розробок, напрацювання механізмів реалізації інноваційних проєктів. Один із таких проєктів — успішна реалізація програми співпраці з Фондом Черновецького — міжнародною інвестиційною компанією Chernovetskyi Investment Group (CIG).

Співробітництво нашого університету з Першим венчурним інвестиційним Фондом Chernovetskyi Investment Group почалося ще два роки тому. Вперше у 2018–2019 навчальному році в НТУ «ХПИ» була реалізована освітня стипендіальна програма CIG R&D Lab інвестиційної компанії Chernovetskyi Investment Group. Представники компанії ознайомилися з науковими розробками університету і підписали з ним Меморандум про співпрацю. В рамках цієї програми студенти, аспіранти, молоді вчені ХПИ отримують експертну та фінансову підтримку від Chernovetskyi Investment Group. 4 з 16 стартапів отримали фінансову допомогу у розмірі понад 2,5 млн. гривень для створення своїх компаній на базі університету.

В цьому році студенти, аспіранти та співробітники університету презентували 30 стартапів. 16 з них були заслухані експертами з CIG R&D LAB та НТУ «ХПИ». 5 команд пройшли другий етап відбору і будуть розвивати свій проєкт у програмі CIG R&D LAB 2020/2021 та отримуватимуть фінансову допомогу для розвитку свого стартапу:

— **Генератор озону для знезараження поверхонь та об'єктів від коронавірусної інфекції COVID-19.** Автори — керівник проєкту

Микола Махонін — доцент кафедри «Хімічна техніка та промислова екологія» та Оксана Гетта — аспірант кафедри «Хімічна техніка та промислова екологія», фахівець у роботі з антисептичними засобами.

— **Розробка флуоресцентних барв для малювання на воді.** Автори — керівник проєкту Віталій Дістанов, професор кафедри органічного синтезу і нанотехнологій та студенти цієї кафедри Влада Васильєва та Віталій Бондарев. Вираз «вилами по воді писано» не зовсім справедливий. На воді можна малювати. Малювання на воді — технологія яка дозволяє створювати фантастичні яскраві фарби, які ефектно перетікають одна в одну.

— **Оптимізація ідентифікації вантажу на складі за допомогою RFID-технології.** Автори — керівник проєкту завідувач кафедри підіймно-транспортних машин і обладнання професор Валентин Коваленко та ст. викладач кафедри Іван Варченко, студенти Володимир Алексєєв та Владислав Щит. Метою проєкту є створення прототипу складу, що базується на використанні RFID-технології для ідентифікації товарообігу між різними ділянками, а також в зоні прийому/відправки вантажу. Прототип може бути використаний для досліджень швидкості вантажо-

обігу та ідентифікації вантажу на складі, аналізу потенційних вузьких місць, стабільності роботи RFID-технології з матеріалами-провідниками, консультування підприємств щодо ефективності впровадження RFID-технології для ідентифікації вантажу.

— **WELIGHT.** Автори — керівник проєкту к. т. н. Віталій Галиця (кафедра фізичного виховання) і студенти кафедри промислової та біомедичної електроніки Тетяна Коритченко та Олексій Пелепенко.

WELIGHT — безпроводна передача енергії. Бізнес-проєкт WeLight (Ві-лайт) реалізує бездротову передачу електричної енергії через вікно, стіну, підлогу, стіл, килими та інші перешкоди. В результаті не треба свердлити вікна, стіни, псувати килими, плитку, паркет, щоб поставити світильник, лампу, рекламну вивіску з підсвіткою за цими перешкодами. Розроблена унікальна технологія передачі енергії на великі відстані з малими втратами. На відміну від конкурентів, які використовують пасивний приймач енергії, політехніки застосовують активний. Частина цієї розробки вже захищена патентом України на винахід.

— **Тонкоплівковий термоелектричний генератор на поверхні тканини для жив-**

лення біосенсорів із використанням різниці температур людського тіла і навколишнього середовища. Автори — керівник проєкту доцент кафедри «Фізичне матеріалознавство для електроніки та геліоенергетики» Наталія Ключко, аспірант кафедри Дмитро Жадан та студент Максим Шитіков. Автори проєкту хочуть створити джерело живлення у вигляді тонкоплівкового термоелектричного генератора (ТЕГ) для мініатюрних біосенсорів на поверхні рукавичок або на шкірі людини у вигляді наліпок або татуювань, які забезпечуватимуть безперервний довгостроковий моніторинг рівня цукру в крові, наявності певних ліків, алкоголю або наркотиків. Основою тонкоплівкового ТЕГ є термоелектричний (ТЕ) текстиль, тобто вкрита тонкою нанокристалічною плівкою йодиду міді (CuI) комерційна бавовняна або поліефірна тканина.

Завдання CIG — зробити свій внесок у створення нового технологічного світу. Ми шукаємо нові проєкти, які можуть значно змінити ситуацію в інфраструктурі, сфері охорони здоров'я, аграрному секторі. Ми шукаємо людей, які готові працювати в проєктах, які змінюють наше життя. Давайте будувати майбутнє разом!

Руслан Кривобок, заступник завідувача НДЧ НТУ «ХПИ».

В НТУ «ХПІ» успішно розвивається STEM освіта як довгострокова стратегія формування контингенту для технічних спеціальностей. Це інноваційна стратегія профорієнтаційної роботи, в основу якої були закладені STEM-підходи, як ефективні навчальні інструменти профорієнтаційної роботи зі школярами, абітурієнтами та студентами. Сьогодні діють проекти: «Арсенал Ідей: Science&Museums»; Екологічний форум; «Канікули з Політехом» та Наукові суботи; «Лаби в ХПІ»; «Дні Політеху в школі»; Літня школа #STEMCampSchool; Освітньо-мотиваційний проект «Слідами CHORNOBYL».

#STEMCamp for educators

26–30 жовтня в НТУ «ХПІ» проходила друга інтенсивна STEM-школа для вчителів природничих наук загальноосвітніх та спеціалізованих шкіл #STEMCamp for educators. Школа #STEMCamp for educators є спільним проектом НТУ «ХПІ» та ГО «Об'єднання молодих науковців НТУ «ХПІ» і проводиться за підтримки Посольства США в Україні. Школа передбачає проведення серії інтерактивних навчальних заходів, орієнтованих на набуття вчителями природничих наук STEM-методик для роботи зі старшокласниками у школі.

В рамках #STEMCamp for educators вчителі природничих наук протягом тижня долучилися до низки інтерактивних

освітніх заходів (лекції, тренінги, семінари, лабораторні практикуми, майстер-класи, workshop-и тощо), оволоділи методами проектної роботи в стилі hands of science за відповідним напрямом STEM-школи та отримали проектне домашнє завдання, яке мають виконати вже в стінах своїх навчальних закладів, тим самим популяризуючи STEM серед школярів.

Загалом у проєкті взяли участь 35 команд, до складу кожної із яких входив вчитель (математики, фізики чи інформатики) та два учні 9–11 класів. Це вже другий випуск вихованців школи. Вперше освітній проєкт проводився рівно рік тому, під час минулорічних осінніх канікул. Друга сесія планувалася на весні 2020 р., однак пандемія COVID-19 внесла свої корективи. Зважаючи на вимоги сьогодення, навчальна програма була адаптована до дистанційного формату.

Разом з тим використання дистанційного формату дозволило долучитися учасникам із найвіддаленіших кутків України. Серед цьогорічних вихованців школи були команди із Харківської, Донецької, Чернігівської, Херсонської, Запорізької, Сумської, Миколаївської, Дніпропетровської, Тернопільської, Хмельницької, Івано-Франківської областей.

Сергій Радогуз, начальник методичного відділу НТУ «ХПІ». На знімку: завідувач кафедри органічного синтезу і нанотехнологій **Валерія Вікторівна Анан'єва** представила підбірку яскравих експериментів на ідентифікацію лікарської субстанції, які були цікавими для вчителів в якості наповнення факультативного курсу з вивчення органічної хімії.

У ВІЙСЬКОВОМУ ІНСТИТУТІ ТАНКОВИХ ВІЙСЬК НТУ «ХПІ»

Сила. Відвага. Честь

Військовий інститут танкових військ Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» є структурним підрозділом НТУ «ХПІ». Його випускники відповідно до Положення про проходження громадянами України військової служби у Збройних Силах України, затвердженого Указом Президента України, отримують військове звання «лейтенант» та диплом Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» державного зразка.

Підготовка курсантів в інституті здійснюється відповідно до законодавства України за освітньо-професійними програмами підготовки військових фахівців із залученням науково-педагогічних працівників 20 кафедр Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут».

КРАЩИЙ ВЗВОД РХБ РОЗВІДКИ

У жовтні на навчально-тренувальному комплексі смт Подвірки проходив конкурс на кращий взвод радіаційної, хімічної, біологічної розвідки оперативних командувань «Північ», «Південь», «Захід» і «Схід» Сухопутних військ Збройних Сил України.

У перший день фахівці військ РХБ захисту демонстрували професійну майстерність у підготовці приладів радіаційної, хімічної, біологічної розвідки до роботи та перевірки їх працездатності, виконували нормативи з визначення отруйних речовин у повітрі та підготовки машини РХБ розвідки. Конкурсанти відпрацювали розгортання посту РХБ спостереження та провели розвідку відділення маршруту руху, під час якого шукали радіоактивні джерела на бронетанковій техніці, імітатори хімічного зараження та радіоактивні джерела на місцевості.

Другий день конкурсу присвячений тактико-спеціальній і загальновійськовій підготовці. Військовослужбовці закріпили здобутки попереднього дня та продемонстрували підготовку табельних засобів спеціальної обробки до роботи і провели часткову спеціальну обробку під час зараження отруйними речовинами й біологічними засобами противника. А далі їм довелося діяти у складних умовах — конкурсанти пройшли обкатку танком, долали смугу психологічної підготовки, надавали невідкладну медичну допомогу та виносили пораненого з поля бою.

У третій день змагань фахівці військ РХБ захисту у повній викладці долали 1 миль та відразу після фінішу виконували вправу зі стрільб з автомату АКС-74 з відстані 100 метрів.

У результаті 1 місце посіла команда Військового інституту танкових військ НТУ «ХПІ», 2 місце — 12-й окремий полк оперативного забезпечення оперативного командування «Північ», 3 місце — 91-й окремий полк оперативного забезпечення оперативного командування «Схід».

Так тримати хлопці, але ще не час розслаблятися та святкувати, попереду тепер змагання на кращий взвод РХБ розвідки Збройних Сил України. Ми в вас віримо, ви кращі!

ВЕБІНАР ЗА УЧАСТЮ ПРЕДСТАВНИКІВ МІЖНАРОДНОГО КОМІТЕТУ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА

16 жовтня п'ятикурсники факультету радіаційного, хімічного, біологічного захисту та екологічної безпеки мали змогу поспілкуватися з Радником Міжнародного комітету Червоного Хреста по роботі зі Збройними Силами України та органами безпеки України Ігорем Лимаренком. Під час презентації він розповів курсантам про історію створення, місію та діяльність комітету. Велику увагу приділив захисту цивільного населення в зоні ведення Операції об'єднаних сил. У ході семінару майбутні офіцери обговорили основні

принципи міжнародного гуманітарного права, зокрема Женевських і Гаазьких конвенцій, їх практичне застосування під час планування операцій та ведення бойових дій.

МІЖВУЗІВСЬКИЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ ОНЛАЙН СЕМІНАР

20 жовтня науково-дослідна лабораторія разом з кафедрою Сухопутних військ Національного університету оборони України імені Івана Черняховського провела міжвузівський науково-практичний онлайн семінар, на якому обговорили перспективи створення та застосування сучасних інноваційних технологій для вивчення досвіду бойових дій механізованих (танкових) підрозділів Сухопутних військ Збройних Сил України в операції Об'єднаних сил. Серед доповідачів — учасники бойових дій на Сході України, науковці лабораторії та кафедр університету й інституту. Усі учасники відзначили необхідність подальшого впровадження сучасних інформаційних технологій в освітній процес підготовки військових фахівців.

ТРЕНАЖЕРНА ПІДГОТОВКА ТРЕТЬОКУРСНИКІВ

21 жовтня для курсантів третього курсу факультету озброєння та військової техніки пройшли практичні заняття з водіння бойових машин на тренажерах. На сучасних динамічних тренажерах Т-64 курсанти вивчали правила водіння, удосконалювали практичні навички у подоланні перешкод та обмежень проходів, орієнтуванні машини вдень і вночі, тренувалися у підтриманні встановленого температурного режиму роботи двигуна, слідували за показаннями контрольно-вимірювальних приладів, а також навчалися діям в аварійних ситуаціях. Такі практичні заняття дозволяють покращити якість підготовки майбутніх офіцерів.

ВІДЕОКОНФЕРЕНЦІЯ З ІНОЗЕМНИМИ КОЛЕГАМИ

У рамках участі України в Програмі НАТО з удосконалення військової освіти (DEEP) на кафедрі соціально-гуманітарних дисциплін 21 жовтня відбулися «E-learning під час навчання курсантів» та «Комунікаційні здібності лідера як потенціал для формування цінних відношень між солдатами». Представники Військово-технічної академії імені Ярослава Домбровського (м. Варшава, Польща) розповіли про особливості дистанційного навчання в академії та викладання дисципліни «Лідерство» за стандартами НАТО, а також запросили представників нашого інституту відвідати свій навчальний заклад, щоб обмінятися досвідом військових фахівців.

Олександр Срібний, офіцер відділення морально-психологічного забезпечення, лейтенант.

ХПИ — отличная стартовая площадка

Молодым специалистом с «красным» дипломом ХПИ я пришел летом 1959 года на НПО «Хартрон» и быстро «вписался» в коллектив, который был создан в Харькове несколько месяцев назад по инициативе академика М.К. Янгеля для создания систем управления (СУ) ракетно-космической техники. За тридцать лет нашим коллективом на известном теперь во всем мире предприятии были созданы разноплановые СУ для ракетно-космической техники, включая такие уникальные как СУ межконтинентальной ракеты «Сатана» и СУ ракеты-носителя космических аппаратов «Энергия». Работающих в подразделениях «Хартрона» выпускников ХПИ было очень много. Многие из них впоследствии заняли высокие руководящие посты (Я.Е. Айзенберг, Г.А. Борзенко, В.А. Уралов, Б.М. Конарев и др.).

С благодарностью вспоминаю ХПИ, где получил фундаментальную подготовку, которая стала основой моей дальнейшей деятельности.

Поздравляю весь коллектив НТУ «ХПИ» со 135-летием и желаю профессорско-преподавательскому составу, студентам, сотрудникам НТУ «ХПИ» здоровья и благополучия! А студентам в это непростое время помните, что учеба в Харьковском политехническом является прекрасной стартовой площадкой для дальнейшего профессионального роста, реализации своего потенциала и открытия новых возможностей.

С уважением, выпускник 1959 г., Главный конструктор бортовых вычислительных систем НПО «Хартрон» в 1966–1992 гг., лауреат Ленинской и Государственной премий СССР, доктор технических наук, профессор А.И. Кривонос.

Слева направо: А.И. Кривонос и В.А. Уралов.

Новых открытий и свершений!

С большим удовольствием и признательностью поздравляю коллектив НТУ «ХПИ» со 135-летним юбилеем! Желаю успехов в воспитании и обучении молодого поколения. Профессорско-преподавательскому составу — новых научных открытий и свершений!

С уважением, выпускник 1957 года, Главный конструктор систем управления ракет стратегического назначения НПО «Хартрон» в 1974–1997 гг., лауреат Ленинской и Государственной премий СССР, кандидат технических наук В.А. Уралов.

Харьковское ПО завод им. Малышева и НТУ «ХПИ»: плодотворное сотрудничество

Более 80 лет судьбы нашей семьи неразрывно связаны с НТУ «ХПИ» и гигантом-заводом имени Малышева. Когда в 1955 году я поступал в Харьковский политехнический, на этом заводе решалась важнейшая государственная задача о переводе железнодорожной тяги с паровозной на тепловозную. Над ее решением уже работал мой отец, Николай Александрович Соболев, выпускник ХПИ 1936 года. Он заинтересовал меня перспективами этого направления, что и определило мой выбор — факультет энергомашиностроения, кафедра «Локомотивостроение», заведующим которой был профессор С.М. Куценко. Фундаментальную подготовку мы получили на кафедрах математики, физики, теоретической механики, сопротивления материалов и др. Знание специальных дисциплин получали от высококвалифицированных преподавателей кафедр, таких как доцент Д.Л. Чернявский, старший преподаватель А.И. Грабовский и многих других. Мои одноклассники (ЭМ-55) В.Л. Добровольский, а затем В.Г. Маслиев впоследствии были заведующими кафедрой, а В.К. Белов стал деканом факультета транспортного машиностроения, продолжая ковать кадры и для ПО «ЗиМ».

В этом году исполнилось 125 лет тесного сотрудничества ПО «ЗиМ» и НТУ «ХПИ». Возглавляя в различные годы коллектив промышленного гиганта, значительный вклад в развитие такого сотрудничества внесли И.П. Бондарев, К.Д. Петухов, Н.А. Соболев, В.В. Пивоваров, а из создателей новой техники и технологий, внедренных на предприятии выпускниками Харьковского политеха, прежде всего, необходимо назвать такие выдающиеся личности, как А.С. Раевский, В.Т. Цветков, К.Ф. Челпан, Н.К. Рязанцев, В.Н. Зайончковский, А.П. Любченко, И.П. Бондаренко.

Результатами такого плодотворного сотрудничества ПО «ЗиМ» и НТУ «ХПИ» стали паровозы серии «Щ», тепловозы серии ТЭ, тепловозные двигатели Д100, Д70 и Д80, танки Т-64 и Т-80 и их модификации, танковые двигатели В2 и 5ТДФ, тягачи МТ-Т и много другой новой техники, которая выпускалась на ПО «ЗиМ».

ХПИ для меня — дело «семейное». На кафедре технологии керамики, огнеупоров, стекла и эмалей много лет плодотворно трудилась моя жена Наталья Петровна Соболев. Сегодня нашу династию Соболев-политеховцев продолжает мой сын, доктор физико-математических наук, профессор кафедры материаловедения Олег Валентинович Соболев. Окончили Политех и две мои внучки — кандидат технических наук Юлия Соболев и Дарья Соболев. Они, как и я, благодарны за награждение нашей семьи в 2019 году дипломом «Династии НТУ «ХПИ» за большой вклад в развитие университета, добросовестный труд, сохранение и продолжение традиций НТУ «ХПИ». И горды за наш университет, потому, что чем старше становится Политех, притягательная сила учебы в нем только возрастает, и множится результат его многолетней деятельности.

От имени семьи-династии Соболев в НТУ «ХПИ» и как ветеран ПО «ЗиМ» поздравляю с Днем рождения тебя, наша Альма матер, желаю долгих лет, многих юбилеев и процветания!

Валентин Соболев, выпускник ХПИ 1960 года, ветеран ПО «ЗиМ», к.т.н., заслуженный деятель науки и техники Украины, заслуженный изобретатель Украины, лауреат Государственной премии.

135

НТУ «ХПІ» – університет інтернаціональний. Крім українських студентів, тут навчаються близько 1500 громадян багатьох іноземних країн – Туреччини, Марокко, Єгипту, країн СНД (Туркменії, Таджикистану, Узбекистану) та ін. Нинішня генерація іноземних студентів ХПІ – спадкоємиця багатьох поколінь випускників, які отримали диплом нашого славного вузу і зробили його відомим у всьому світі. Бажаємо авторам наступних публікацій успішного завершення навчання, блискучої кар'єри на батьківщині, приємних спогадів про Україну!

Восхищен историей ХПИ, его научными исследованиями

My name is Mohd Sharique

I am from India. I am studying a bachelor of mechatronics and robotics in NTU «KhPI». It's my honour. I got the opportunity to study over here. I choose «KhPI» because When I search University after completed my higher secondary school so when I search this University, I admired so much history of this University Research and Science field. It's really be honoured for me I am being part of this University and We have a vast alumni network and diverse with the different-different countries of students come here and studied its good exposure for every student. Mechatronics and Robotics is My specialty of this University is epic, and so inspired of me Here faculty and institutes all departments provide good stuff. It provides a good knowledge of Theoretically and Practically also. My specialty is a very high demand for this field because this is the future of a new generation of technology in my country and also other countries. I like so much to study in this University it's my pleasure I am studying over here because here professor and all teacher, mentors, and our deans, director are so good. I love My University.

Для меня биомедицинская инженерия — самая интересная область науки

Abdelrahman Hamdy Elsayed, E-618i6.e

I am from the biggest city in Egypt and it is the capital you can find the most fancy places and restaurant and the best food in Cairo we have also the Nile river that you can go at night with family or with you girl friend and spend a good time there. Also you can go to cool places and cafes that work 24/7 you can go even late night and spend good time with friends. Also you can find the Cairo tower trust me the view from there is so beautiful and from there you can see all Cairo from up and the Nile river also. And there is also Salah Al-Din Al-Ayoubi Castle its from the best old castle in Cairo and its so beautiful from inside you need to visit it really.

To be honest I was going to Germany but I had problem the I didn't have time at this moment to learn this language

so fast so I find a friend he told me that why don't you go Ukraine its good place and you can find your specialty there so I started to search and I find this university KHPI and I started to read about it and the world ranking and the price was quite

good so I decide to apply and I did everything by my own of course my fathers and mothers help «god bless them» and I come here Kharkov at 2017 I started my first year at preparation course then now its my 4th year but 3rd course.

Yes it is and its from the best jobs and there is a very good income later if I work hard and I will, its actually less in Cairo because there is only one university in Cairo that teaches this specialty so I will be special at this field and prove that I can make this field creative and productive. The bio medical engineering from the interesting field ever and from the top best income in the world and the best thing is its mixed between the medical an engineering.

С переводом публикуемых выше статей можно ознакомиться на сайте газеты «Политехник» <http://polytechnic.kpi.kharkov.ua>.

Для розвитку нафто- та газовидобування

ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНИЙ КОНКУРС ІДЕЙ

Успішно показали себе аспіранти та студенти НТУ «ХПІ» на «Конкурсі ідей» від компанії Schlumberger та АТ «Укргазвидобування», присвячуючи свої перемоги 135-річчю альма матер. Робота Алі Шкейра отримала найвищу оцінку експертів, і аспірант кафедри видобування нафти, газу та конденсату здобув перше місце. Аспірантка цієї ж кафедри Вікторія Романова (у співавторстві з викладачем Коледжу нафтогазових технологій інженерії та інфраструктури сервісу Ольгою Сагдєєвою) посіла друге місце, а студент кафедри гідравлічних машин Олексій Ярошенко здобув четверте місце.

Цей конкурс дав змогу поділитися своїми інноваційними ідеями з розвитку нафтогазової промисловості і підвищення ефективності розвідки та розробки родовищ нафти і газу. У ньому взяли участь студенти та науковці ЗВО, в яких ведеться підготовка за напрямком нафтогазової інженерії: 5 університетів та 2 коледжі.

Завдяки перемозі Алі Шкейра компанія Schlumberger, в якості призу за перше місце, надасть НТУ «ХПІ» грант на освітні ліцензії та програмне забезпечення для моделювання підготовки вуглеводневої продукції Symmetry. Це вперше в світі новий продукт, презентований на SIS Forum 2019, надається в користування студентам і викладачам.

Алі Шкейр представив на конкурс ідею розробки технології зменшення втрат газу для свердловин з накопиченням рідини на вибої. Ця технологія передбачає збільшення виходу товарної продукції на 4,2 % за рахунок скорочення виробничо-технологічних втрат, і невідно, що ця ідея отримала найбільше схвальних відгуків.

— Маю надію, що скоро ця розробка буде втілена в життя, — говорить Алі.

Він приїхав з Лівану, аби здобувати освіту в Україні: «Я чув багато схвальних відгуків про рівень викладання в Харківському політехнічному, та й взагалі мені сподобалося це місто: молоде, яскраве, студентське. Навчатися в ХПІ цікаво, викладачі завжди готові допомогти і з розумінням ставляться до певних мовних проблем. Роки студентства завжди згадуватиму з теплом і посмішкою».

Студент Алі Шкейр неодноразово брав участь у конкурсах та конференціях, здобував перемоги, отримувач неповторний досвід. Особливо запам'яталися конференції міжнародного студентського відділення Спільної нафтогазових інженерів SPE (Society of Petroleum Engineers), Міжнародний паливний конгрес (International Fuel Congress), SIS Global Forum Schlumberger в Monaco.

— Такі форуми дають прекрасну можливість поспілкуватися з однодумцями, дізнатися про нові досягнення в розвитку галузі, обмінятися контактами для подальшої співпраці.

Здобувши ступінь магістра, Алі вирішив продовжити навчання в аспірантурі рідної кафедри видобування нафти, газу та конденсату. Зараз він — аспірант другого року навчання, автор наукових статей, один із засновників і модератор навчальної платформи Independent Petroleum Leaders (IPL) для майбутніх фахівців нафтогазової індустрії, а також керівник Speaking club від АТ «Укргазвидобування». Має патент.

Вікторія Романова, аспірантка кафедри видобування нафти, газу та конденсату, запропонувала ідею уловлювання витоків природного газу нафтогазових родовищ за допомогою технологічних систем рекуперації парів, сформульовану в поданій на конкурс статті під назвою «Flare gases systems and vapour recovery units implementation for Ukrainian fields».

— Аналіз можливості скорочення викидів, тематичні дослідження, а також оцінка вартості газу, що виділяється, проводилися разом із фахівцями Коледжу нафтогазових технологій інженерії та інфраструктури сервісу за підтримки IPL, АТ «Укргазвидобування», — говорить Вікторія.

Для неї це не перша перемога. Вона неодноразово брала участь у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, як конкурсант і науковий керівник, виступала на міжнародних конференціях і форумах. Автор наукових статей, трьох підручників і одного патенту. Молода,

В ХПИ лучшее образование по разумной цене

Bubacarr Jallow, E-618i6.e, Gambia, West Africa

I chose NTU «KhPI» because when I applied to study in Ukraine they were the first to sent me an invitation upon all the other universities I applied for, its shows how dedicated and ready they are to enroll international students. And I had a friend who studied there for some time, when I asked him about the university, he said it is one of the best in Ukraine. That was enough to convinced me to continued my application.

What really motivated me to study in NTU «KhPI» was the fact their quality of education was recognized. They also offer many specialties in Both English and Russian including my very own specialty Biomedical Electronics and the tuition fee was within my range, lower than most European Universities. Better education at a reasonable price, what more could one ask for?

NTU «KhPI» Its one of the oldest and best in Ukraine, located in the second largest city in Ukraine, with over 10,000 foreign students from all over the world including students from my country. I can study and socialize with locals and other people around the world. As a language enthusiast too, is a good opportunity to be in the midst of people from all parts of the world. Street signs are written in both Russian and English, a language I can understand. Hence, I will never get loss within the city. it was enough for an incentive.

The Gambia, surrounded by Senegal on three sides, is a very small country compared to many countries in West Africa, Its a third world country. Therefore, many sections of the medical field is yet to be explore. I personal will say Biomedical Electronics is off high demand in such a country.

Many medical electronic devices are imported from other countries. If our own people acquire the knowledge required to manufacture devices like pacemakers, hearing aids etc, with the help of the government or NGO's we can do this on our own. However, it's not an easy task, but if not to manufacture, with the knowledge required we can be able to maintain the devices to make so they are in perfect condition at all times.

активна, завжди усміхнена Вікторія з особливою увагою ставиться до вихованців зі шкіл-інтернатів №6 і №8 Харкова (для дітей зі зниженим слухом та ДЦП), організовуючи благодійні акції «Ми рівні!». Зараз вона працює інженером-технологом сектору технологічного проектування відділу розробки нафтових і нафтогазових родовищ УкрНДІгазу (філія АТ «Укргазвидобування»).

П'ятикурсник кафедри гідравлічних машин Олексій Ярошенко:

«Я неодноразово ставав призером і переможцем різних конкурсів і олімпіад, бо хочу здобути якісну освіту, а без спілкування з однодумцями із різних ЗВО це, на мою думку, неможливо. Наукові форуми і конкурси дають прекрасний шанс випробувати свої сили, скорегувати напрям, отримати поштовх для нових здобутків. Зараз я поєдную навчання за програмою дуальної освіти з роботою на посаді інженера-проектувальника електро-технічного сектору відділу з проектування об'єктів нафтогазовидобування переробки та цивільного будівництва УкрНДІгазу (філія АТ «Укргазвидобування»), працюючи в реальних інженерних проектах.

Мій конкурсний проект пропонує загальний план автоматизації, оцифрування і хмарної обробки даних по наземних об'єктах інфраструктури. Головний аспект — створення «віртуальної копії» об'єктів, яка дозволить проектувати, розробляти, вводити

в експлуатацію та постійно оптимізувати їх у кіберпросторі, економлячи гроші та зменшуючи ризики операційних збоїв».

Усі переможці, вітаючи альма матер з ювілеєм, побажали Харківському політехнічному нових здобутків, перемог і завжди триматися на високих щаблях українських та світових рейтингів.

Підготувала Марина Абрамчук.

Німецький освітній центр DAZ: можливості для студентів ХПІ

Мобільність у світовому освітньому просторі — це те, на що сьогодні звертають увагу всі абітурієнти при виборі місця, де вони хотіли б отримати вищу освіту. Сучасні технології навчання, академічна мобільність в європейських університетах, практика і стажування за кордоном — все це складові сучасної освіти, яку прагнуть отримати молоді люди, замислюючись над побудовою успішної кар'єри у майбутньому. Молодь обирає освіту, здобуваючи яку, студент не тільки вчиться, а й має можливість подорожувати по Європі, жити і вчитися в різних країнах, знайомитися з новими друзями з різних країн світу та отримувати найяскравіші враження від такого навчання!

Ми пишаємося, що студенти ХПІ мають такі можливості! З 2016 року, коли в НТУ «ХПІ» було створено Німецький освітній центр, більше сотні політехніків взяли участь у міжнародних програмах центру. Вони навчаються сьогодні у провідних університетах Німеччини та Австрії, щорічно проходять місячні мовні та виробничі стажування за кордоном, слухають лекції німецьких та австрійських професорів у ХПІ, проходять семестрове навчання за програмою Erasmus+. У нас є програми подвійних дипломів і можливості для індивідуальних програм в Європі. Важливо відзначити те, що всі студенти, які за результатами конкурсу виборюють право взяти участь у наших програмах, отримують стипендії від фондів DAAD та OeAD! Число заявок збільшується з року в рік: 2017 р. подано лише 28 заявок, у 2018 р. — 44, у 2019 р. — 156, а у 2020 р. — 210!

Сьогодні Німецький центр, перш за все, — координаційний центр взаємодії НТУ «ХПІ» з німецькими та австрійськими університетами. Наш центр допомагає співробітникам університету вибудовувати успішну співпрацю із зарубіжними колегами, публікувати спільні статті та брати участь у конференціях, допомагати з пошуками партнерів для майбутніх наукових проєктів і багато іншого.

По-друге, це систематизована освітня програма вивчення німецької мови, яку ми називали «Німецькомовний інженер». Вона доступна для всіх без винятку спеціальностей нашого університету. Студенти активно вивчають німецьку мову з першого по четвертий курс навчання, займаються з іноземними лекторами, беруть участь у конференціях німецькою та слухають лекції професорів з Німеччини, беруть активну участь у громадському житті центру. Ми дуже пишаємося, що отримуємо виключно позитивні відгуки від іноземних партнерів про всіх наших студентів!

Зараз у нашому центрі працюють відразу два іноземних лектори: з австрійської служби академічних обмінів OeAD Фабіо Санд і з німецької служби академічних обмінів DAAD Керстін Дальйо. Наші лектори не тільки викладають німецьку мову для студентів НТУ «ХПІ», а й проводять роботу, пов'язану з отриманням іменних стипендій на навчання за кордоном, розповідають про особливості навчання, можливості вступу, літні школи та проводять консультації для студентів.

Нам приємно бачити результати нашої праці, згадувати про досягнуте. Наприклад, перший за багато років візит ректора Магдебурзького університету ім. Отто-фон-Геріке, професора Енса Штракелана, одного з основних партнерських університетів в Німеччині; візит до нашого центру керівника DAAD в Україні доктора Гізели Циммерманн; студентську конференцію з німецької мови, яку вперше відвідав професор з Німеччини Мартін Вольтер, а також вперше у роботі конференції взяли участь школярі. Незрівнянне враження залишили візит і лекція співробітника компанії Mercedes-Benz, нашого випускника, інженера Андрія Котухи. Ми раділи, дивлячись на те, як «загорілися» очі наших студентів під час візиту на завод з виробництва спортивних автомобілів Porsche в Лейпцигу.

Але значно важливіше те, що очікує попереду — дуже цікава і захоплююча робота з реалізації поставлених цілей та проєктів! Ми не збираємося зупинитися на досягнутому і вже в найближчий час представимо оновлення програми «Німецькомовний інженер», яка отримає свій подальший розвиток і дозволить запропонувати нашим студентам зовсім інший, якісно вищий рівень вивчення німецької мови. Також, спільно з лектором Фабіо Сандом і за підтримки OeAD влітку 2021 року планується перезапуск широко відомої і популярної раніше серед українських і австрійських студентів літньої мовної школи. Так що далі буде ще цікавіше!

Денис Мешков, керівник Німецького освітнього центру НТУ «ХПІ».

Офіційні сторінки Німецького освітнього центру НТУ «ХПІ»:

Instagram: <https://www.instagram.com/daz.khpi/>

Facebook група: <https://www.facebook.com/groups/DeutschesAusbildungszentrum/>

Facebook сторінка: https://www.facebook.com/AusbildungChPI/?ref=br_rs

На знімку: команда німецького освітнього центру ХПІ. Зліва направо: лектор DAAD Керстін Дальйо, викладач німецької мови Наталія Мишеніна, викладач німецької мови Ганна Саламатіна, керівник освітнього центру Денис Мешков, викладач німецької мови Владислав Погорелов, лектор OeAD Фабіо Санд, заступник керівника центру Ганна Притиченко, викладач німецької мови Надія Яценко.

Нове життя традиції у перекладачів

Наразі освіта у вищій школі є інноваційним середовищем, де запорукою професійної компетентності є використання дистанційних засобів навчання та проведення різноманітних заходів освітньої направленості на інтернет-платформах.

Кафедра ділової іноземної мови та перекладу НТУ «ХПІ» є активним користувачем мультимедійних технологій та впроваджує їх на програмному рівні. Поточний 2020 рік став викликом для всієї освітньої спільноти. Професійна діяльність зазнає змін та пристосовується до ситуації, що склалася.

День перекладача, що традиційно відзначається 30 вересня, завжди був прекрасною нагодою для викладачів та студентів кафедри запросити до себе у гості своїх випускників, а також майбутніх абітурієнтів — школярів старших класів шкіл з поглибленим вивченням іноземних мов. Цього року ми не змінили традиції, але змінили підхід! Захід відбувся 3 жовтня на дистанційній платформі Zoom. До доцентів та викладачів кафедри доєдналися школярі (Харківська гімназія №132, Безлюдівський юридичний лицей, Харківська гімназія №46, Харківська гімназія №1). Безцінною ми завжди вважаємо участь випускників кафедри, які вже досягли кар'єрного успіху та відбулися як професіонали перекладацької справи. Цього року у дистанційному режимі з нами була випускниця 2016 року Ольга Чуб. Під час свого виступу вона відзначила роль кафедри у формуванні своєї особистості та в професійному розвитку.

Ольга зазначила, що саме в університеті було закладено ті цінності та орієнтири, завдяки яким її просування кар'єрними сходами є легким і швидким. Наразі вона обіймає посаду провідного фахівця в міжнародній компанії Lead Project Manager in Requestum. Такі зустрічі надихають майбутніх студентів на опанування професії перекладача та мотивують обрати для вступу саме наш університет і нашу спеціальність. Цей захід ми розглядаємо як такий, що має профорієнтаційне спрямування та є ефективним засобом популяризації кафедри ДІМП в НТУ «ХПІ».

Від школярів, батьків та вчителів надійшли гарні відгуки та слова подяки. Сподіваємося, що незабаром нові яскраві та завзяті студенти доєднаються до нашої перекладацької спільноти. Зберігаємо традиції — зберігаємо найцінніше в собі!

Оксана Голікова, доцент кафедри ДІМП.

Приклад відданості науці

Віктор Іванович Дубодєлов — доктор технічних наук, професор, академік НАН України, Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, лауреат Премії НАН України ім. З.І. Некрасова за розробки в галузі металургії.

Студент механіко-металургійного факультету (1957–1962) спеціальності «Обладнання і технологія ливарного виробництва» Віктор Дубодєлов навчався у таких чудових досвідчених педагогах, як Б.О. Носков, І.В. Рижков, І.М. Денгін, Б.І. Сич.

Працювати почав в Інституті ливарного виробництва АН УРСР, сьогодні — Фізико-технологічний інститут металів та сплавів НАН України. Там він досліджував проблеми застосування магнітної гідродинаміки в ливарному виробництві і цьому науковому напрямку залишався вірним все життя.

За безпосередньої участі та під керівництвом В.І. Дубодєлова були створені і впроваджені оригінальні технології для потреб високотехнологічної техніки, зокрема, авіакосмічного комплексу, мідних сплавів спеціального призначення, розроблена концепція революційних МГД-технологій одержання нового покоління композиційних матеріалів, вперше у світі у 2001 році створено і впроваджено у виробництво електромагнітний міксер-дозатор сталі. У співавторстві він зробив наукове відкриття, має більш ніж 100 авторських свідоцтв і патентів на винаходи, в т. ч. патенти Німеччини (2), Японії, Франції, Швеції, Італії, є членом Міжнародної асоціації з гідромагнітних явищ «HYDROMAG», Асоціації Інституту заліза та сталі

Японії (ISIJ), міжнародних наукових комітетів міжнародних конференцій з електромагнітної обробки матеріалів (EPM) та фундаментальної і прикладної магнітної гідродинаміки (PAMIR).

У 2019 р. на засіданні Президії НАН України відбулася презентація спільної доповіді фахівців ФТМС НАН України (доповідачі — академік НАНУ В.І. Дубодєлов, професор О.М. Смирнов), ІЕД НАН України (член-кореспондент НАНУ А.А. Щерба), НТУ «ХПІ» МОН України (ректор, член-кореспондент НАНУ Є.І. Сокол), Української інвестиційної машинобудівної корпорації (заступник керівника В.О. Кожеєв) щодо проблеми створення високотехнологічної бази вітчизняних металургійних мікроевиробництв на основі фундаментальних і прикладних досліджень у галузі магнітної гідродинаміки, електротехніки та металургії. Президія НАН України схвалила матеріали доповіді і наголосила на важливості розроблення пілотного проєкту створення нового комплексу і його дієвої реалізації в умовах одного з машинобудівних підприємств України.

Академік В.І. Дубодєлов був координатором в Україні проєкту, підготовленого міжнародним науковим консорціумом (Україна, Німеччина, Велика Британія, Франція, Нідерланди, Австрія) і присвяченого створенню нового покоління композиційних

матеріалів з унікальним поєднанням властивостей для високотехнологічних галузей техніки. Віктор Іванович Дубодєлов — член Асоціації випускників НТУ «ХПІ», а з 2019 р. — Почесний доктор НТУ «ХПІ».

На жаль, його вже нема з нами. Пішла з життя людина, чий внесок в науку української держави важко переоцінити. Широка практична, інноваційна спрямованість, сучасні технології, новаторські проєкти, які були реалізовані під керівництвом Віктора Івановича Дубодєлова, дозволяли впевнено йти в ногу з часом. Його професійний шлях — це приклад відданості та гідності, любові до науки та рідної землі.

Кафедра ливарного виробництва.

КУЛЬТУРА

Галерея «ART KhPI» — шлях у мистецтво

Художня галерея «ART KhPI» відкрилася у Палаці студентів нашого університету в квітні 2019 року. Ініціатором її створення та керівником став професор кафедри українознавства, культурології та історії науки, директор Етнографічного музею «Слобожанські скарби» ім. Г. Хоткевича, член Національної спілки художників України Михайло Михайлович Красіков. І хоча колектив цього підрозділу невеликий, тут працюють професіонали, творчі та натхненні люди.

«Проводячи краєзнавчі дослідження, я познайомився з творчістю художників та фотохудожників, які свого часу мали відношення до харківського Політеху, — розповідає Михайло Михайлович. — Із різних джерел я довідався про наших викладачів та студентів, які успішно займалися живописом, графікою, художнім фото, причому деякі з них стали всесвітньо відомими майстрами.

Протягом останнього десятиліття я провів кілька культурологічних фестивалів, де були представлені і картини сучасних художників — випускників нашого Політеху. Наприклад, учасники тижневого фестивалю «ХПІ мистецкий: особистості» з задоволенням ознайомилися з роботами випускниці АП факультету, професійної художниці Світлани Земляніної, до речі, моєї студентки і вихованки нашого Етнографічного музею, учасниці багатьох експедицій. У Науково-технічній бібліотеці університету були також організовані майстер-класи і зустрічі з митцями-політехівцями. Справили враження на поціновувачів художнього мистецтва і експозиції картин політехніків, членів Національної спілки художників України Вадима Колтуна, який зараз мешкає у Німеччині, та Миколи Солом'яного. До деяких виставок нами були видані кольорові буклети-каталоги. Список прізвищ сучасних талановитих майстрів і тих, кого вже нема, але хто «засвітився» у галузі образотворчого мистецтва протягом всієї історії Політеху, починаючи з 1885 року, сягає кількох десятків осіб. Отже створення художньої галереї (я би назвав її дослідницько-просвітницьким центром) стало цілком логічним кроком».

На засіданні клубу краєзнавців у Харківській державній науковій бібліотеці ім. В.Г. Короленка у січні 2020 р. М.М. Красіков виступив із великою доповіддю «Художники ХПІ», і тоді ж доповідь-презентацію на цю тему він запропонував усім кураторам академгруп. Адже політехникам цікаво, мабуть, дізнатися, наприклад, що наш викладач і зодчий Електроркорпусу, академік архітектури Олексій Миколайович Бекетов був і художником-аматором, причому високого рівня: його роботи виставлялися поруч із картинами професіоналів. Працюючи свого часу в Харківському практичному технологічному інституті (нині НТУ «ХПІ») і відомі художники Костянтин Пинєєв, Михайло Пестріков, Микола Уваров (художні розписи двох останніх прикрашають деякі знакові споруди Харкова), а випускник ХПІ Гнат Хоткевич був не тільки письменником, журналістом, композитором, музикою, актором, режисером, а й автором тонких акварелей.

Окремо слід сказати про фотохудожників. Імена деяких із них «на слуху» не тільки на Слобожанщині, але і в Україні, і в світі. З наших сучасників це член Наглядової ради НТУ «ХПІ»

Сергій Братков, Олександр Супрун, Анатолій Головін, Олена Долженко та інші.

При галереї у Палаці студентів ХПІ діють студія образотворчого мистецтва «Arté» та фотошкола «Spalah», які виявляють нові таланти серед молоді та дорослих. Адже безкоштовні заняття тут проводять справжні професіонали — член Національної спілки художників України та Національної спілки народних майстрів України Наталія Горошко і лауреат багатьох фотоконкурсів Катерина Попрібна.

«Також щомісяця ми запрошуємо всіх бажаючих на бесіди з історії образотворчого мистецтва, які веде наш співробітник Олег Коваль, відомий мистецтвознавець, член Національної спілки художників України, лауреат премії ім. І. Рєпіна, — продовжує професор М.М. Красіков, — проводимо цікаві зустрічі з художниками, фотографами у циклі бесід «Художники ХПІ», розповідаємо про новинки — книги з історії культури та мистецтвознавства у «Клубі культурологічних подій», спілкуємося з мандрівниками у «Клубі любителів тревел-фото». Після виходу Харкова з «червоної зони» відбудеться зустріч із випускником ХПІ, вихованцем Етнографічного музею «Слобожанські скарби» ім. Г. Хоткевича, кандидатом філософських наук, доцентом ХНУ ім. В.Н. Каразіна, дослідником-культурологом, видавцем Олександром Савчуком, який презентує упорядковану та видану ним унікальну книгу «Абетка» відомого художника-графіка та ілюстратора Георгія Нарбута. Щойно за цю книгу Олександр отримав гран-прі на найпрестижнішому в Україні Львівському книжковому ярмарку».

Професор М.М. Красіков висловлює подяку ректору Є.І. Соколу, проректору Ю.І. Зайцеву, а також директору Палацу студентів А.Ф. Марущенку за постійну підтримку та допомогу. Художня галерея «ART KhPI» поповнюється та розвивається і їх турботами теж.

Інформацію про цей центр мистецтва можна дізнатися на сайті галереї, на відповідних сторінках у Фейсбуці, Телеграмі та Інстаграмі, а на каналі в Ютубі можна переглянути відео усіх проведених заходів. У планах — відкриття нових виставок із циклу «Художники, народжені ХПІ» у НТБ та в Етнографічному музеї «Слобожанські скарби». Вже зараз зібрано солідний матеріал для майбутнього яскравого альбому, присвяченого роботам художників та фотохудожників Політеху.

Галерея «ART KhPI» завжди відкрита для всіх студентів, співробітників, випускників НТУ «ХПІ» та їх рідних. Приходьте на заняття і лекції та отримуйте справжнє естетичне задоволення!

Підготував Ігор Гасвий.

<http://web.kpi.kharkov.ua/artkhpi/>

artkhpi@gmail.com;

Канал на YouTube — ART KhPI

<https://www.youtube.com/channel/UCvviJeQNGKxc5aZwZsd1A>;

Instagram — <https://www.instagram.com/artkhpi/>

Facebook — <https://www.facebook.com/artkhpi/>

Telegram — ART KhPI — <https://t.me/artkhpi>

Viberiber — <https://i> — ART ХПІ.

ФОТОШКОЛА «SPALAH»

Бажаєш оволодіти мистецтвом фотографії?

Запрошуємо на курс ОСНОВИ ФОТОМИСТЕЦТВА

Палац студентів НТУ "ХПІ" вул. Пушкінська 79/1.

18 АУДИТОРІЯ

Тел.: (050) 911-92-91; (067) 910-14-91

*Тільки для студентів, випускників, співробітників ХПІ та членів їх сімей.

FREE*

Щочетверга о 17.00

Студія образотворчого мистецтва «ARTÉ»

Запрошуємо на курс **Все про образотворче мистецтво**

Малюнок, графіка, декоративно-ужиткове та народне мистецтво, скульптура, графіка, дизайн

Палац студентів НТУ "ХПІ" вул. Пушкінська 79/1.

18 АУДИТОРІЯ

Тел.: (050) 934-08-16; (067) 910-14-91

*Тільки для студентів, випускників, співробітників ХПІ та членів їх сімей.

FREE*

0 16:00 Щосуботи

Потужний центр культури — Палац студентів НТУ «ХПІ» — відкрився 13 березня 1963 р. і був першим у Харкові. Сьогодні це 17 творчих колективів, які об'єднують студентів, аспірантів, випускників та співробітників НТУ «ХПІ». Почесне звання «Народний аматорський колектив України» мають 8 творчих колективів, їх очолюють фахівці своєї справи — Олена Апаріна, Наталія Чистякова, Ірина Балагула, Денис Паукштелло, Георгій Зуб, Андрій Апарін, Максим Сидоров. Творчі колективи ПС беруть участь у заходах міського та республіканського значення, прикрашають своїм мистецтвом різні фестивалі та конкурси.

«Осенняя» весна

Поздравляем Дворец студентов НТУ «ХПИ» с победным выступлением на «Студенческой весне – 2020»! Этот прекрасный конкурс ежегодно дарит яркие эмоции всем участникам. И каждый год коллективы нашего Дворца показывают высокий уровень исполнительского мастерства, получают дипломы лауреатов и занимают призовые места. Это очень важные победы для нас, так как это признание на городском уровне – НТУ «ХПИ» стал призером среди непрофильных вузов. Призерами «Студенческой весны» стали 6 коллективов Дворца студентов.

1 места получили:
Народный ансамбль танца «Украина» (народная хореография);
Народный вокальный ансамбль «Хит-театр «Мой проект» (эстрадный вокал, коллективы);
Народный вокальный ансамбль «Хит-театр «Мой проект»: дуэт Катерина Земцова и Алексей Володин (эстрадный вокал, дуэты);
Молодежный театр юмора «Абзац»: Игорь Молчан, Денис Харь, Дмитрий Алеко (театрально-разговорный жанр);
Ансамбль скрипачей «Экспромт».

2 место:
Народный вокал шоу-бэнд «Сузір'я»: Богдан Давидченко (эстрадный вокал).

3 место:
Народный вокал шоу-бэнд «Сузір'я» (эстрадный вокал, коллективы);
Народный вокальный ансамбль «Хит-театр «Мой проект»: Алексей Володин (эстрадный вокал);

Народный театр «Политехник»: Зоя Брунева, Евгения Файнер (театрально-разговорный жанр).

Лауреатами стали участники Народного вокал шоу-бэнда «Сузір'я»: дуэт Богдана Давидченко и Евгения Ребенок, Виктория Васильконова.

* профильные — искусство, культура

ТРАДИЦИИ И...СУЕВЕРИЯ

Байки ХПИ

Споры о том, суеверны ли студенты во время сессии, длятся давно. Сторонники четкого соблюдения необходимых, проверенных временем и предшественниками, ритуалов при успешной сдаче экзаменов благодарят высшие силы, покровительствующие образованию. А вот противники этих примет уверены, что не на фарт должен надеяться студент на экзамене, а лишь на свои основательные, «железные» знания! Рассудить казуистов невозможно, да и нужно ли? Другое дело, что традиция класть пятак в обувь или на ночь прятать под подушку учебник или конспект перед экзаменом существует давно и возникла не на пустом месте. И этот обряд очень тесно переплетается с волшебством и магией. А как поется в детской песне из мультфильма «Незнайка с нашего двора» — «волшебники водятся с тем, кто в них верит!»

Трудно сказать, сколько лет существуют в нашем университете студенческие легенды, которые передаются политехниками из поколения в поколение. ХПИ, конечно же, не школа Хогвартс, где учился Гарри Поттер и не Незримый университет из книги Терри Пратчетта «Плоский мир», где все пропитано чародейством, но у нас есть свои, свойственные лишь Харьковскому политехническому, символы и приметы.

ВОЛШЕБНЫЕ КАШТАНЫ

На территории Политеха растет множество каштанов, но лишь одно такое дерево обладает чудодейственными свойствами. Существует поверье, что если во время осеннего семестра студент поднимет левой рукой сразу три плода и положит их в свой рюкзак или сумку, то во время зимней сессии ему обязательно повезет. Нужно только предьявить их на экзамене знающему об этом предании преподавателю, и дополнительные к оценке полбалла или даже балл обеспечены! К сожалению, этого дерева, которое росло напротив электрокорпуса, уже нет, но ему на смену подростки три других — одно находится напротив корпуса У1, остальные — между стелой у главного входа и столовой. Так что для тех, кто верит в чудеса — время действовать и проверять!

ВОДОСТОЧНАЯ ТРУБА

Бывший заведующий кафедрой «Интегрированные технологии машиностроения» им. М.Ф. Семко, Заслуженный работник высшей школы Украины, Почетный доктор Мишкельского университета (Венгрия), профессор Анатолий Иванович Грабченко вычислил, что учебный кампус ХПИ вращается вокруг своей оси — водосточной трубы на углу корпуса опытного завода. Ее магические свойства могли проверить на себе абитуриенты ХПИ. Прикоснувшись к ней, они обеспечивали себе поступление в наш институт!

ПЯТАК

Обычная пятикопеечная монета превращалась у студентов в настоящий талисман. Ее нужно было положить в левый ботинок под пятку и таким образом обеспечить доброжелательную атмосферу на экзамене и приятную беседу с преподавателем. Важная деталь! Чем стариннее был пятак, тем в большей степени он обладал позитивной энергетикой!

ВИНТОВЫЕ ЛЕСТНИЦЫ

В некоторых корпусах нашего университета сохранились, практически в первозданном виде, 5 уникальных винтовых лестниц, которые по праву можно отнести к чудесам литейного производства. Самая красивая из них, в идеальном состоянии, находится в физическом корпусе, в Вычислительном центре. Эта старинная лестница стала у студентов и преподавателей любимым местом для фотографирования! Многие политехники наверняка загадывали желания и на таких же лестницах-красавицах на кафедре электрических машин в Электрокорпусе и на кафедре технологии переработки нефти, газа и твер-

Мода на юмор не ослабевает

СТЭМ — студенческий театр эстрадных миниатюр. Знаменитый СТЭМ ХПИ, существующий уже 43 года! Сегодня — молодежный театр юмора «АБЗАЦ».

Менялись эпохи, стили, направления, но мода на юмор не ослабевает никогда! Мы спросили у ребят: что больше всего привлекает их в коллективе?

Артём Кротко (по совместительству «Мистер ХПИ-2019»): Сначала привлекла очень дружная, харизматичная команда. У нас и девочки самые-самые! Вот — Оля и Юлия, няшки-двойняшки!

Оля и Юлия Матвеевы: Спасибо за комплимент! То же самое хотим сказать и про мальчиков!

Дима Алеко: Что мы репетируем, готовим? Это такие коротенькие прикольные истории, сюжеты. Называются «миниатюры».

Катя Ковальницкая: Да, микро-спектакли. Каждый идёт около пяти минут. Но исполнять роли надо «по-взрослому».

Ли́ка Замай: Оказалось, что если у тебя нет актёрских навыков, зритель не воспримет даже самую хорошую шутку.

Игорь Молчан: А мне репетиции здорово помогли и на занятиях! Презентации, доклады и рефераты на семинарах идут теперь, как «по маслу»!

Денис Харь: Я горжусь тем, что наш коллектив с самого начала был сильнее московских, питерских, белорусских и многих украинских студенческих театров юмористического направления.

Настя Шурмель: И сейчас наш жанр очень популярен. И «Лига смеха», и «Камеди клуб», и «Квартал», и «Уральские пельмени» работают именно в этом стиле.

Девушки: Мы — «на стиле»!

Валя Руденкий: В любом случае, наши номера всегда попадают в концерты Дворца студентов НТУ «ХПИ».

Игорь Молчан: Да, мы крутые! В этом году на конкурсе «Студенческая весна» заняли 1-е место в театральном жанре! А это — не шутки! (Все смеются)

Лёша Неделько: Мы экспериментируем! Несколько раз пробовали себя в жанре популярного стендапа. Получилось очень даже неплохо!

Пожелаем юным артистам новых творческих побед, экспериментов и аплодисментов!

На снимке: выступает Дмитрий Алеко.

Мы шли на конкурс за победой!

«Хит-театр «Мой проект» ежегодно принимает участие в «Студенческой весне», но еще ни разу не становился победителем. В нынешнем году ребята решили: «Мы идем за победой!»

Катя Земцова: «Репетиции проводились каждый день, вокальное мастерство оттачивалось на все 100. Мы засиживались до позднего вечера, но это того стоило! Огромная благодарность нашему руководителю Андрею Вячеславовичу Апарину. Он помогает нам раскрываться каждый раз все больше и больше. А в день конкурса настроение было

дого топлива в Техническом корпусе. К сожалению, авторы этих великолепных конструкций неизвестны, но каждый раз, поднимаясь и спускаясь по этим волшебным лестницам, мы будем благодарить их за это изумительное произведение архитектурного искусства!

БАЛКОНЫ И ВЕРАНДЫ

Основные «красные» корпуса ХПИ были построены в 80–90-е годы XIX столетия. Изначально в их проектах не были предусмотрены балконы и веранды, но со временем они были установлены и украсили здания. Самый большой балкон можно увидеть на химическом корпусе. Он был пристроен к окнам квартиры, где в начале прошлого века жил ректор Харьковского технологического института, создатель химических школ в нашем вузе, известный ученый в области органической химии и термодинамики, доктор химии, заслуженный профессор Иван Павлович Осипов. Он любил пить чай на балконе и наслаждаться красивыми видами института. Памятная доска с его именем была установлена на химическом корпусе в 2015 году.

В разное время корпуса нашего университета были дополнены девятью балконами. Самой эффектной и уникальной политехники считают такую архитектурную конструкцию на физическом корпусе. Три веранды расположены над входами в Вечерний корпус и в Электрокорпус, в старое здание НИПКИ «Молния».

И пусть наши балконы не такие знаменитые, как, скажем, балкон Джульетты, которым гордятся жители итальянской Вероны, но они гармонично вписались в архитектурный ансамбль учебного кампуса НТУ «ХПИ», у них есть своя история, связанная с судьбами наших предшественников.

Юрий Зайцев, проректор НТУ «ХПИ», Игорь Гаевой.

На снимке Юрия Зайцева: «волшебная» винтовая лестница в студенческом вычислительном центре. Физический корпус.

СПОРТ

Настя Бойко: «Карате – це цілісна система виховання»

Стипендіат Президента України, студентка 3 курсу кафедри комп'ютерної математики та аналізу даних Анастасія Бойко (KH-118) — спортсменка, відома не тільки в Україні, а й у світі. Вона член Національної команди України з карате JKS, майстер спорту України міжнародного класу, володар II дана з карате. Перелік всіх її перемог займає аж кілька сторінок. Головними, безумовно, є завоювані золоті і срібні медалі на чемпіонаті світу з карате JKS (командне ката, жінки 17–19 років, командне куміте, жінки 17–19 років та особисте куміте, жінки — 55 кг, 18–21 років) у Дубліні, Ірландія, на Відкритому чемпіонаті світу з кемпо карате кубодо (особисте ката, жінки 18+ років) у Харкові минулого року. У 2019-му героїня цієї публікації була визнана кращою спортсменкою року в нашому університеті.

До цього чемпіонства Настя йшла поступово. Чемпіонати Харківської області, чемпіонати та «Кубки України», європейські турніри — своєю працею, цілеспрямованістю, наполегливістю вона підкорювала вершини найпрестижніших змагань. Дякуючи вдалому виступу на турнірах європейського рівня, дівчина стала переможницею Харківського міського конкурсу «Учень року — 2017» у номінації «Спортсмен року» та отримала Подяку від Харківського міського голови.

«Багато хто вважає, що карате — справа не жіноча. І хоча основний мотив вибору даного спорту вміння постояти за себе, карате — це цілісна система виховання, яка враховує всі аспекти розвитку особистості, — говорить Настя. — Першим моїм тренером був Сергій Іванович Мазалов — головний тренер клубу «Мікадо», який вже понад 30 років популяризує та поширює стиль карате Шотокан. Поступово цей процес захопив, і тепер ставлення до занять інше, та й тренуватися доводиться у іншому, більш суворішому, режимі. Зараз моїм наставником є Володимир Володимирович Караван (клуб «Тора»).

Найбільш пам'ятним для мене став чемпіонат Європи з карате JKS, який відбувся у вересні 2014 року у м. Копенгаген, Данія, де я здобула I місце в індивідуальному заліку з ката. Потім до мене підходили тренери моїх суперників, вітали, тиснули руку.

Бажаю керівництву і всьому колективу харківських політехників успіхів у підготовці затребуваних фахівців, а студентам — високих досягнень у навчанні. Впевнена, що придбані в університеті знання допоможуть його випускникам підкорити найвищі професійні, життєві і кар'єрні вершини!»

Газета «Політехнік» виходить 1 раз на 2 тижні

Web-адреса: <http://polytechnic.kpi.kharkov.ua>

E-mail: zemljanskaja@kpi.kharkov.ua, rgp.kpi@gmail.com

Свідоцтво про державну реєстрацію ХК № 166 від 31 березня 1994 р.

Засновник видання — ХДПУ. Розповсюджується безкоштовно.

Адреса редакції: 61002, Харків-2, вул. Кирпичова, 2. Ректорський корпус, тел. 707-62-25; 25-25.

Виготовлювач ТОВ «Золоті сторінки»

вул. Маршала Бажанова, 28, м. Харків, 61002, тел./факс (057) 701-0-701

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 276 от 12.12.2000 р.

Тир. 3000. Зам. 2019.

Редактор
Ігор ГАСВІЙ